

Людмила В. Батченко, Лілія О. Гончар
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ПЕРСОНАЛУ ЯК
ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

У статті досліджено методологічні підходи до актуальної бізнес-проблеми – відповідності професійних компетенцій фахівців бізнес-середовищу і потребам ринку праці. Використані методологічні підходи (системний, ресурсний, синергетичний, ситуаційний, компетентнісний, особистісно-орієнтований) не виключають один одного, хоча деякі можуть розвивати, удосконалювати попередні, а реалізують різні підходи до досліджуваної проблеми і є не моно-, а поліпідхідними до трактування такої складної категорії як компетенція. Компетенція – інтегральна характеристика/критерій, який надає описово якість поведінки людини в бізнес-діяльності, яка допомагає йому бути ефективним і орієнтованим на результат.

Проаналізовано і систематизовано систему ключових компетенцій крізь призму науково-практичних поглядів науковців і реального сектору бізнесу. Ключовою являється компетенція вищого порядку, яка призводить до створення найбільшої долі споживчої вартості. Ключові компетенції – визначальні, універсальні по своєму характеру і ступеню застосування. Являються метапрофесійними, так як затребувані всіма професіями різних форм і видів бізнесу. Серед основних ознак ключових компетенцій, що вирізняють їх з-поміж інших є наступні: синтез знань, навичок і технологій; унікальність; синергетичний ефект.

Обґрунтовано компетентнісний підхід до формування ринкових знань і навичок взаємозалежними ключовими суб'єктами формування компетенцій. Компетентнісний підхід став відображенням змін в характері і змісті праці, професійному навчанні і освіті. Розвиток його надзвичайно важливий для того, щоб об'єднати освіту і навчання, вирівняти їх із потребами ринку праці і забезпечити мобільність персоналу (вертикальне – в розвитку кар'єри, горизонтальне – ротація персоналу між секторами і просторово-територіально). Компетентнісний підхід можна вважати надпроблемним підходом, головна цінність якого – в його інтеграційному потенціалі і гнучкості. Ключовими суб'єктами формування компетенцій являються: сам індивід і його оточення; заклади освіти; організації.

Визначено тенденцію розвитку ринку праці і перспективи розвитку компетентностей працівників.

Ключові слова: компетенція; професійна компетенція; ключова компетенція; підприємницька здібність; цифрова компетенція; комунікаційна компетенція; компетентнісний підхід; суб'єкти формування компетенцій.